

Fazekas Csaba

Kisegyházak és szektakérdés a Horthy-korszakban

Tartalom

Előszó

Rövidítések

1. Bevezetés

2. A szektakérdés alakulása a húszas években

2.1. Az állami szervek magatartása

2.2. A történelmi egyházak és a szektakérdés

3. A szektakérdés éleződése a harmincas években

3.1. A kisegyházak és az állami szervek

3.2. A történelmi egyházak álláspontjának alakulása

3.3. A közvélemény és a szektakérdés, a kisegyházak a politikai és a közgondolkodásban

4. Kisegyházak és szektakérdés a második világháború éveiben

5. Összegzés. Eszmetörténeti adalékok a Horthy-korszakból - a szektakérdés kapcsán

Melléklet

Szórványadatok a magyarországi kisegyházak létszámához, illetve nagyságrendjéhez, 1919-1949

The Problem of Small Religious Communities and Sects During the Horthy Era

Előszó

A Szekfű Gyula által "neobarokknak" nevezett két világháború közötti Magyarország társadalmának és közéletének meghatározó tényezői voltak az egyházak, mindenekelött a többségi katolikus egyház. De a "hivatalos Magyarország" és annak történelmi egyházai mellett, sőt mögött élt a népi vallásosság, és éltek olyan egyházak és felekezetek, melyek funkcionálisan idegenek voltak a rendszerben. A népnyelv által egyszerűen "szektának" nevezett vallási közösségek sokszor rejtélyes, a kívülállók számára titokzatos élete zavarta a történelmi egyházak együttélését és együttműködését. Ezért a vallási másság, az Istenhez vezető utak nem bevett módon történő keresése egyértelmű elutasításra talált náluk. De ehhez a társadalom által szankcionálható rend megsértését párosították: a társadalmi béke megzavarását, a törvényes rend felforgatásának vádját. Már önmagában a másság devianciának minősült, s a devianciától a bűnig és a büntetőjogi felelősségre vonás alkalmazásáig igencsak rövid volt az út.

Fazekas Csaba eredeti forrásokra támaszkodva, eddig ismeretlen tényeket napvilágra hozva ad áttekintést a Horthy-korszak el nem ismert felekezeteinek "kezeléséről", ami nagyjából kimerítette az üldözés fogalmát. A szerző szerencsés kézzel szembesíti egymással a hatósági iratok állításait az érintettek véleményével és reakcióival, keresve-kutatva a történelmi igazságot. Külön érdemes a munkának, hogy nem elfogult az egyébként sok elfogultsággal körülvett felekezetek iránt sem, nem írt apológiát az üldözöttek védelmében. A történelmi valóság pedig csak így közelíthető meg, amire ez a könyv jó példát mutat.

Dr. Gergely Jenő

<http://mek.oszk.hu/01100/01169/#>